

Ringmärkningen vid Tåkern jubileumsåret 2004

Lars Gezelius

2004 var det alltså fyrtio år sedan den första ringmärkningen vid Tåkerns fältstation. Årets märksiffror blev något över genomsnittet för hela fyrtioårsperioden. Vassmärkningen vid Renstad kanal bedrevs från juli till slutet av september och totalt har nu drygt 80 500 fåglar märkts i fältstationens regi. Det blev en ny märkart liksom flera årsrekord. För jubileumsårets skull publiceras i år totaltabellen för alla märkta fåglar. Här finns gamla godbitar som svarthalsad dopping, kungsörn, mindre sumphöna och busksångare. "Maratontabellen" leds av rörsångare följt av skäggmes.

Den 25 september var det 40-års jubileum av ringmärkningen vid Tåkern och det var ett gott jubileumsår med 4072 fåglar märkta av 56 arter. Totalt har nu 80 593 fåglar märkts i Fältstationens regi sedan starten 1964. Trana blev ny märkart för stationen och det blev årsrekord för vassångare, sävsångare(!), göktyta, sparvhök och tangerat för större hackspett. Bland ovanliga arter kan nämnas stenskvätta och tofsmes. 854 fåglar märktes av Göran Bergengren vid Slästorp, Boxholms kommun, bl.a. kattuggla samt många mesar, finkar, siskor och sparvar. En gråsiska bestämdes till rasen brunsisiska, *C.f. cabaret*.

Märkning av boungar

Under året märktes 1015 boungar av 27 arter, vilket troligen är det högsta antalet boungar märkta i fältstationens 40-åriga märkhistoria. Arbetet koncentrerades som vanligt på måsar och holkhäckande arter, i år kompletterat med en storartad insats av Janusz Stepniewski som märkte ett stort antal skäggmesungar (242 ex). Skrattmåsar och fisktärna märktes i relativt stor omfattning. Svarttärna uteblev tyvärr helt i märkprotokollen för andra året i rad. Märkning av boungar i holkarna resulterade i 404 pulli, vilket är ett förhållandevis lågt antal. Flest även i år blev det av svartvit flugsnappare med 184 ungar märkta.

Höga antal blev det för stare (82) och göktyta (20). Arter som märktes i liten omfattning var brun kärnhök, trastsångare, talgoxe och blåmes.

Höstmärkning

Fångstinsatsen vid Renstad kanal 1 juli till 7 november resulterade i 2224 nättimmar varav 2128 föll inom ramen för den standardiserade vassmärkningen (1 juli - 2 oktober). Antalet nättimmar (standard) var i juli 794, i augusti 896, i september 414 och i oktober 24. Vad gäller trender uttryckt som antalet fåglar märkta per nättimme (inom standardmärkningen) kan vi konstatera att rörsångare (0,50 fångade per nättimme) fortsätter att öka allt sedan bottenåret 1998 med 0,32. Sävsångaren fångades i rekordantal (0,20 fångade per nättimme) och sävsparven ökade markant (0,07) från det låga antalet 2003. Antalet fångade årsungar per gammal fågel var för rörsångare 6,7, vilket är betydligt lägre än de föregående åren 2003 och 2002, då det var 11,4 respektive 14,4. För sävsångare var det 5,6 årsungar per gammal. 2003 och 2002 var det 12,1 resp. 7,3. För sävsparv var det 2,7 mot 2,1 2003 och 3,0 2002, vilket tyder på relativt låg ungfågelproduktion för de två förstnämnda arterna. Högsta totalsummor blev det för rörsångare med 1089 fåglar märkta,

FOTO:EDGARSDZENIS

Rörsångare är stationens mesta ringmärkta art. Snart passeras 20000-strecket. Här är en som inte vill släppa taget om vågpåsen.

Tabell 1. Ringmärkningen 2004 i Tåkern samt totalsumma 1964 - 2004.

Art	2004	Totalt	Art	2004	Totalt
Storlom		2	Storspov		2
Skäggdopping		13	Svartsnäppa		3
Gråhakedopping		1	Rödbena		13
Svarthakedopping		1	Gluttsnäppa		12
Svarthalsad dopping		3	Skogssnäppa		18
Storskarv		13	Grönben		75
Rördrom		4	Drillsnäppa		61
Häger		395	Skrattmås	174	5264
Knölsvan		30	Fiskmås		2
Grågås	3	44	Gråtrut	4	10
Sädgås		1	Fisktärna	94	691
Kricka		2	Svarttärna		86
Gräsand		168	Turkduva		2
Brunand		1	Ringduva		5
Småskrake		1	Skogsduva		2
Brun kärnhök	3	652	Gök		1
Ängshök		2	Berguv		118
Duvhök		29	Sparuggla		3
Sparvhök	3	11	Kattuggla	1	57
Ormvråk		29	Hornuggla		46
Fjällvråk		1	Pärluggla		8
Kungsörn		1	Tornseglare	3	68
Fiskgjuse		293	Kungsfiskare		43
Tornfalk		17	Göktyta	20	96
Lärfalk		3	Gröngöling		4
Vattenrall		21	St. hackspett	5	35
Småfläckig sumphöna		3	M. hackspett		11
Mindre sumphöna		1	Sånglärka		4
Kornknarr		1	Trädlärka		4
Trana	1	1	Backsvala		128
Rörhöna		1	Ladusvala	1	79
Sothöna		14	Hussvala		34
Strandskata		6	Trädpiplärka		167
M. strandpipare		4	Ängspiplärka		87
St. strandpipare		42	Gulärka		97
Tofsvipa	4	126	Forsärka		6
Kustsnäppa		2	Sädesärka	5	575
Småsnäppa		15	Sidensvans		70
Mosnäppa		5	Strömstare		23
Kärrsnäppa		142	Gärdsmyg	11	144
Brushane		67	Järnsparv	3	74
Dvärgbeckasin		4	Rödhake	15	753
Enkelbeckasin		41	Näktergal	1	24

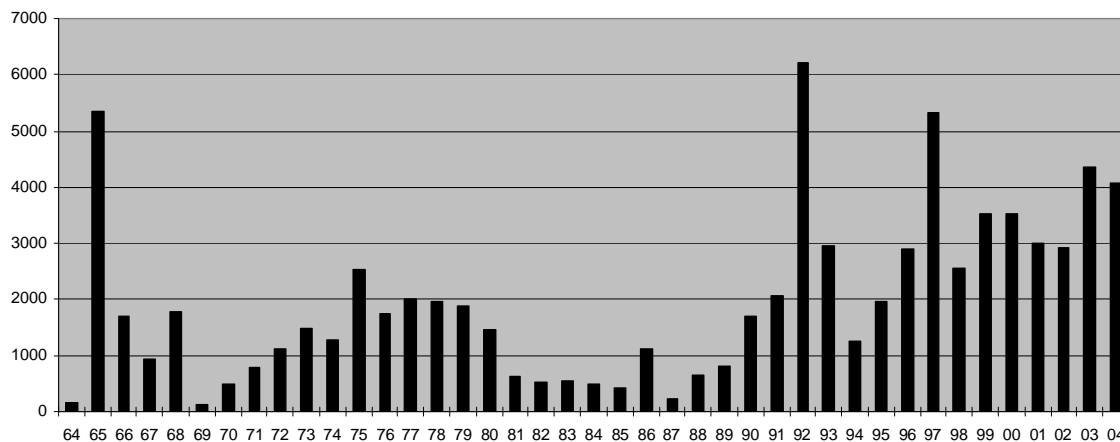

Art	2004	Totalt	Art	2004	Totalt
Blåhake	1	14	Kaja		11
Rödstjärt		108	Råka		54
Buskskvätta		32	Kråka		67
Stenskvätta	2	6	Korp		13
Koltrast	6	303	Stare	94	848
Björktrast	13	262	Gråsparv	9	426
Dubbeltrast		4	Pilfink	33	923
Taltrast		116	Bofink	40	577
Rödvingetrast		89	Bergfink	7	126
Gräshoppsångare		86	Grönfink	144	2253
Flodsångare		6	Steglits		35
Vassångare	4	14	Grönsiska	69	568
Sävsångare	426	3888	Hämpling	6	102
Busksångare		1	Gråsiska	8	251
Kärrsångare	7	57	Rosenfink		27
Rörsångare	1089	19980	Domherre	4	322
Trastsångare	28	971	Stenknäck		15
Härmsångare	1	80	Gulspurv	59	939
Höksångare		2	Ortolansparv		2
Ärtsångare	1	78	Sävspurv	166	2857
Törnsångare	13	226			
Trädgårdssångare	8	375	Summa	4072	80593
Svarthätta	2	138	Antal arter	56	149
Grönsångare		11			
Gransångare		26			
Lövsångare	73	3139			
Kungsfågel		65			
Grå flugsnappare	5	155			
Svartvit flugsnappare	193	4309			
Skäggmes	615	11302			
Stjärtmes		175			
Entita	41	461			
Talltita	7	183			
Tofsmes	4	19			
Svartmes	7	99			
Blåmes	243	7094			
Talgoxe	273	4446			
Nötväcka	19	181			
Trädkrypare	1	47			
Pungmes		229			
Törnskata		57			
Nötskrika		57			
Skata		68			

FOTO: EDGARS DZENIS

Rörsångare i nätmaskorna.

Figur 1. Totalt antal ringmärkta fåglar av Tåkerns fältstation 1964-2004.

FOTO: EDGARS DZENIS

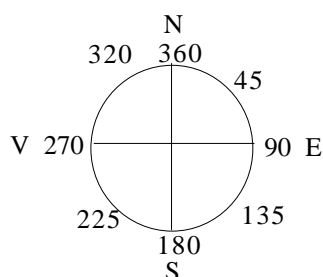
Axel Jensen (t.v.) och Karl-Martin Axelsson plockar fågel i nätgatan.

I sammanställningen nedan presenteras årets återfynd utanför Tåkern och kontroller av ej Tåkernmärkta fåglar. I listan finns alla återfynd och kontroller som rapporterats under 2001 och ej redovisats tidigare. På första raden anges märkplats och på andra raden anges kontroll- eller återfyndsplats. Efter märk- eller kontrollplats anges avstånd mellan platserna, förfluten tid mellan tillfällena, samt riktning i grader (se figur nedan). Om inget annat sägs har fåglarna kontrollerats av ringmärkare och släppts.

Fåglarnas ålder och kön anges enligt följande:

- 00 = bounce
- 10 = första kalenderåret
- 1+ = första kalenderåret eller äldre
- 20 = andra kalenderåret
- 2+ = andra kalenderåret eller äldre
- 3+ = tredje kalenderåret eller äldre
- M = hane
- F = hona

Märk och kontrollplats: Tåkern/58.19N 14.46E

Berguv (*Bubo bubo*)

94A03275	03-05-13	00	Skrivs ej ut eftersom arten behöver skyddas
	04-09-15	20	Hånger, Tåkern, Östergötland/58.22N 14.47E
			Död fågel upphittad under elledning

Sävsångare (*Acrocephalus schoenobaenus*)

BX65852	03-08-12	2+	Tåkern/56 km/271 dagar/206 grader (SSW)
	04-05-09	2+	Landsjön, Småland/57.52N 14.215E
CA25618	04-07-26	10	Tåkern/326km/11 dagar/195 grader (SSW)
	04-08-06	10	Näsbyholm, Skurup, Skåne/55.28N 13.28E
CA26578	04-08-28	10	Tåkern/1112km/17 dagar/213 grader (SSW)
	04-09-14	10	Ubersyren, LUXEMBURG/49.38N 06.16E

Rörsångare (*Acrocephalus scirpaceus*)

BR14363	00-08-11	20 M	Flommen, Falsterbo, Skåne/345 km/3 år 299 dagar/19 grader (NNE)
	04-06-05	2+ M	Renstad, Tåkern, Östergötland/58.19N 14.46E
BT69473	01-08-19	10	Tåkern/1027 km/3 år 11 dagar/219 grader (SW)
	04-08-29	2+	Nerem, Limburg, BELGIEN/50.46N 05.5531E
BX64040	02-08-24	10	Tåkern/56 km/1 år 328 dagar/206 grader (SSW)
	04-07-17	2+	Landsjön, Skärstad, Småland/57.52N 14.21E
BX65197	03-08-02	10	Tåkern/1029 km/1 år 3 dagar/222 grader (SW)
	04-08-04	10	Messelbroek, Brabant, BELGIEN/51.00N 04.55E
BX65200	03-08-02	10	Tåkern/56 km/239 dagar/206 grader (SSW)
	04-06-26	2+	Landsjön, Skärstad, Småland/57.52N 14.21E
BZ14548	03-09-07	10	Tåkern/1048 km/310 dagar/219 grader (SW)
	04-08-11	2+	Awirs, Liege, BELGIEN/50.36N 05.24E
BZ14587	03-09-11	10	Tåkern/50 km/310 dagar/74 grader (S)
	04-07-17	2+	Ralången, Aneby, Småland/57.52N 14.51E
BZ28982	03-09-11	10	Flommen, Falsterbo, Skåne/345 km/316 dagar/19 grader (NNE)
	04-07-23	2+ M	Renstad kanal, Tåkern, Östergötland/58.19N 14.46E
CA25565	04-07-24	2+	Tåkern/1026 km/9 dagar/225 grader (SW)
	04-08-02	2+	Oorderen, Antwerpen, BELGIEN/51.17N 04.21E
CA25671	04-07-26	10	Tåkern/1083 km/28 dagar/223 grader (SW)
	04-08-23	10	Lembeek, Brabant, BELGIEN/50.43N 04.12E

69 grönsiskor ringmärktes under 2004.

CA25715	04-07-27	10	Täkern/314 km/18 dagar/198 grader (SSW)
	04-08-14	10	Torreberga, Staffanstorp, Skåne/55.37N 13.13E
CA25737	04-07-27	2+	Täkern/345 km/6 dagar/201 grader (SSW)
	04-08-02	3+	Flommen, Falsterbo, Skåne/55.24N 12.50E
CA25792	04-07-29	10	Täkern/1117 km/24 dagar/229 grader (SW)
	04-08-22	10	Veurne, West vlaanderen, BELGIEN/51.04N 02.39E
CA25832	04-07-30	10	Täkern/1060 km/23 dagar/225 grader (SW)
	04-08-22	10	Lebbeke, Oost-Vlaanderen, BELGIEN/51.00N 04.08E
CA25808	04-07-29	10	Täkern/1026 km/31 dagar/225 grader (SW)
	04-08-29	10	Oorderen, Antwerpen, BELGIEN/51.17N 04.21E
CA26488	04-08-12	10	Täkern/2120 km/31 dagar/220 grader (SW)
	04-09-12	10	Badina de escudera, Villafranca, SPANIEN/42.16N 01.42W
CA26178	04-08-07	10	Täkern/997 km/16 dagar/221 grader (SW)
	04-08-23	10	Wijchmaal, Limburg, BELGIEN/51.08N 05.25E

FOTO: LARS GEZELIUS

Nu har 14 vassångare märkts vid Tåkern.

Trastsångare (*Acrocephalus arundinaceus*)

3488545	00-07-01	00	Tåkern/1965 km/3 år 210 dagar/210 grader (SSW)
	04-05-06	2+	Roncaires, Gerona castello D'empuries, SPANIEN/42.15N 03.04E

Svartvit flugsnappare (*Ficedula hypoleuca*)

BX64508	03-07-02	00	Tåkern/255 km/323 dagar/158 grader (SSW)
	04-05-20	20	Ottenby, Öland/56.12N 16.24E

BX64040	02-08-24	10	Tåkern/56 km/1 år 328 dagar/206 grader (SSW)
	04-07-17	2+	Landsjön, Skärstad, Småland/57.52N 14.21E

1EK46560	04-08-02	10	Tåkern/1842 km/90 dagar/219 grader (SW)
	04-10-31	10F	Villeton, Lot-et-gardonne, Frankrike/44.21N 00.16E

Skäggmes (*Panurus biarmicus*)

1EK46437	04-06-22	10F	Tåkern/50 km/116 dagar/174 grader (S)
	04-10-16	1+F	Ralången, Aneby, Småland/57.52N 14.51E

1EK46438	04-06-22 04-10-16	10 M 1+ M	Tåkern/50 km/116 dagar/174 grader (S) Ralången, Aneby, Småland/57.52N 14.51E
1EK46664	04-09-17 04-11-02	1+ M 1+ M	Tåkern/215 km/46 dagar/152 grader (SSE) Karleviviken, Färjestaden, Öland/56.36N 16.26E
1EL10121	02-10-01 04-06-08	1+ F 2+ F	Idö, Sörfjärden, Södermanlan/165 km/1 år 251 dagar/226 grader (SW) Renstad, Tåkern, Östergötland/58.20N 14.46E

Grönfink (*Carduelis chloris*)

2KJ88299	03-07-02 04-03-28	1+ M 20M	Släsbo, Åsbo, Östergötland/169 km/162 dagar/68 grader (ENE) Bredmar/Byn, Landsort, Södermanland/58.45N 17.52E
2KJ88419	03-11-05 04-04-14	1+ M 20F	Slästorp, Åsbo, Östergötland/151 km/161 dagar/192 grader (SSW) Säterivägen, Gemla, Småland/56.52N 14.39E
2KJ88419	03-11-05 04-04-14	1+ M 20F	Slästorp, Åsbo, Östergötland/151 km/161 dagar/192 grader (SSW) Säterivägen, Gemla, Småland/56.52N 14.39E

FOTO: LARS GEZELIUS

Leif Arvidsson (t.v.) och Karl-Martin Axelsson med stationens första ringmärkta trana.

Lars Gezelius, Hornstäve, Fridensborg, 590 76 VTETA KLOSTER